

PLEASE NOTE! THIS IS PARALLEL PUBLISHED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

To cite this Article: Ojasalo, K., Miettinen, S., Törmänen, O., Vaittinen, P., Hautamäki, J., Lipponen, V. & Seikkula T. (2015) Seitsemän uuden aikakauden oppimisympäristöä edistämässä YAMK-koulutuksen TKI-vaikuttavuutta. AMK-lehti/UAS Journal, 4.

URL: https://arkisto.uasjournal.fi/uasjournal_2015-4/ojasalo.html

Seitsemän uuden aikakauden oppimisympäristöä edistämässä YAMK-koulutuksen TKI-vaikuttavuutta

Katri Ojasalo, johtaja YAMK, KTT, Laurea-ammattikorkeakoulu, katri.ojasalo@laurea.fi

Sari Miettinen, yliopettaja, TtT, Hämeen ammattikorkeakoulu, sari.miettinen@hamk.fi

Outi Törmänen, yliopettaja, TtT, Lapin ammattikorkeakoulu, outi.tormanen@lapinamk.fi

Pirjo Vaittinen, kehityspäällikkö YAMK, TtT, Saimaan ammattikorkeakoulu,

pirjo.vaittinen@saimia.fi

Johanna Hautamäki, projektipäällikkö, TaM, Centria-ammattikorkeakoulu,

johanna.hautamaki@centria.fi

Varpu Lipponen, yliopettaja, TtT, FM, Tampereen ammattikorkeakoulu, varpu.lipponen@tamk.fi

Tiina Seikkula, yliopettaja, ETL, Lahden ammattikorkeakoulu, tiina.seikkula@lamk.fi

TKI-toimintaa edistäviä oppimisympäristöjä kehittämässä

Kaksivuotinen [”YAMK-koulutus vahvaksi TKI-vaikuttajaksi”-hanke](#) koostui neljästä työpaketista: 1) Työelämää uudistavat ja TKI-toimintaa edistävät oppimisympäristöt, 2) Työelämän uudistaminen monialaisella kehittämisosaamisella, 3) Moninaisuusosaaminen tulevaisuuden työyhteisöjen johtamisen työkaluna ja 4) YAMK-opettajuus sillanrakentajana. [Työpaketissa 1](#) luotiin useita YAMK-koulutuksen TKI-toimintaa edistäviä oppimis-, kehittämis- ja kohtaamisympäristöjä yhteistyössä eri toimijaryhmien kanssa. Nämä ympäristöt tukevat työelämän ja ammattikorkeakoulun välistä verkostomaista osaamisen luomista. Tässä kuvataan lyhyesti seitsemän esimerkkiä kokeilujen kautta pitempiaikaiseen käyttöön kehitetyistä ympäristöistä – yksi kustakin työpakettiin osallistuneesta ammattikorkeakoulusta.

Alueellinen tutkimusryhmä oppimisympäristönä

Hämeen ammattikorkeakoulussa luotiin toimintamalli, jossa yhteisessä tutkimusryhmässä alueen eri toimijat lähestyivät sosiaali- ja terveystieteiden integraatio-teemaa alueen tarpeista käsin. Tutkimusryhmä koostui YAMK-opiskelijoista, yliopettajista, alueen työelämän edustajista (Kanta-Hämeen keskussairaala ja Hämeenlinnan kaupunki) sekä Tampereen yliopiston edustajista. Yhteistyön tavoitteena oli rakentaa malli alueellisesta tutkimusryhmästä oppimisympäristönä, liittää opiskelijat ja opetus osaksi alueen TKI-toimintaa, vahvistaa opiskelijoiden kehittämisosaamista ja tuottaa ajankohtaista tietoa alueen toimijoiden tarpeisiin. Konkreettisena tuotoksena olivat yhteisjulkaisu sisältäen opiskelijoiden artikkelimuotoiset opinnäytetyöt ja ryhmän muiden jäsenten puheenvuorot sekä [alueellinen seminaari](#), joka tarjosi foorumin laajempaan integraatiokeskusteluun. Kokeilun perusteella tutkimushanke oppimisympäristönä tiivistä ryhmän toimijoiden välistä yhteistyötä ja aluekehittäminen tapahtui aidosti yhdessä. Jatkossa mallia on mahdollista soveltaa laajemminkin YAMK-opintoihin.

Pilvipalvelu kohtaamisympäristönä

Lapin ammattikorkeakoulussa kehitettiin oppimisympäristönä Google Apps For Education (GAFE) -pilvipalvelua yhteistyössä työelämän kanssa. Pilvipalveluiden käyttö on laajentunut älylaitteiden yleistymisen myötä ja Googlen palvelut ovat monille arkipäivää. YAMK-koulutuksessa oppiminen tapahtuu pääosin muualla kuin korkeakoulun tiloissa. Opiskelijat ovat eri paikkakunnilla kaukana toisistaan ja ohjauksesta, jolloin etäisyyksien hallinnan menetelmät korostuvat. Tarvitaan verkkoyhteyden mahdollistamia joustavia ja helppokäyttöisiä ratkaisuja, joissa opetus ja työelämä lähenevät toisiaan. YAMK-opiskelijat, työelämän toimijat ja opettajat toimivat yhteisessä GAFE-ympäristössä, jossa eri sovellukset (yhteiskirjoittaminen, keskustelualusta, live-keskustelut ja

videoesitykset, interaktiivinen seinä) mahdollistavat yhteisöllisen vuorovaikutteisen ja paikasta riippumattoman oppimisen. Näin työelämän edustajat osallistuvat helposti ja joustavasti autenttisen tiedon tuottamiseen. Eri toimijoiden asiantuntijuuden yhdistyessä uudenlaisten työelämäinnovaatioiden synty mahdollistuu.

Moniammatillinen dialogi kehittämisympäristönä

Saimaan ammattikorkeakoulun TKI-valmennukseen luotiin moniammatillista yhteistyötä vahvistava malli. YAMK-opiskelijat (rakennustekniikan insinöörit ja sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset) jaettiin viiden hengen sekaryhmiin, joiden tehtävänä oli tuottaa kolmen kuukauden työskentelyllä ratkaisuesitys innovatiivisuutta edellyttävään kehittämistehtävään. Ryhmät esittivät tuotoksensa ns. leijonan luolassa, jossa he saivat välittömästi rakentavaa kritiikkiä työelämän edustajilta ja hankeasiantuntijoilta. Moniammatillisen ryhmän työskentely oli vuorovaikutusprosessi, jossa piti pystyä luomaan yhteinen käsitys toiminnan tavoista, tavoitteesta ja ratkaisuista. Keskiöön nousi ryhmän kyky kehittää käyttöönsä dialogifoorumeita. Ryhmässä jokaisen kokemus, näkemys ja tieto koottiin yhteen ja prosessoitiin yhdessä, jolloin ryhmän jäsenten välille syntyi jaettu yhteisymmärrys. Opiskelijat oppivat uusia näkökulmia ja uusia tapoja soveltaa tietoa tiedonhakujen ja keskinäisten keskustelujen kautta. Dialogissa itselle tututkin asiat näyttäytyivät uudella tavalla. Toisaalta tämä koettiin myös haastavaksi, sillä oli vaikeata sanoittaa toiselle ymmärrettävästi itselle ”päivän selvä juttu”. Dialogissa toisen asiantuntijuus tunnistettiin ja sitä arvostettiin. Myös oma asiantuntijuus tuli näkyväksi ja tunnustetuksi.

SILMU-labra yhteiskehittämisen tilana

Opiskelijoiden ja henkilöstön työelämäyhteistyötä edistämään kehitettiin Centrialla [SILMU-labra](#): simulaatioympäristö ja ryhmätyöskentelytila. Tila mahdollistaa palvelujen esittämisen visuaalisena aineistona digiavusteisesti nopeaa kehittämistä ja kokeilemista varten. Työskentelyssä madalletaan kynnystä hyödyntää erilaisia digitaalisia välineitä, kuten älypuhelimia ja erilaisia sovelluksia ja ohjelmia. Ideoita syntyy kokeilemisen kautta, eri alojen opiskelijoiden ja osaaajien kohdatessa. SILMU-labra avaa uusia pedagogisia lähestymistapoja palvelumuotoilun, yhteiskehittelyn ja monialaisuuden näkökulmista. Se toimii Centrialla rajapintainnovaatioita mahdollistavana kohtaamispaikkana, jossa TKI- ja opetushenkilöstö, YAMK-opiskelijat ja työelämäedustajat työskentelevät yhdessä yritysten ja organisaatioiden kehittämistehtävien parissa. Hankkeen aikana pilotoitun SILMU-labran kehittäminen jatkuu edelleen kolmevuotisessa ESR-rahoitteisessa hankkeessa.

Jam-tapahtuma oppimis- ja kehittämisympäristönä

Hankkeen aikana järjestettiin Laureassa puolen vuoden välein kaksi kaikille avointa Jam-tapahtumaa: [Service Jam](#) ja [Game Jam](#). Kumpikin näistä tapahtumista noudatti samaa rakennetta: monialaiset tiimit loivat 48 tunnin aikana (perjantaista sunnuntai-iltaan) uuden ratkaisun johonkin ajankohtaiseen haasteeseen (esim. terveellisiin elintapoihin sitoutuminen). Noin viiden hengen tiimit jaettiin mahdollisimman heterogeenisiksi: niihin osallistui eri alojen opiskelijoita eri korkeakouluista, YAMK-alumneja ja muita työelämän ja TKI-toiminnan edustajia. Inspiraatioluentoja ja kevyen sparrauksen avulla tiimit menivät läpi koko innovaatioprosessin valmiiseen konseptiin asti. Kokeilut osoittivat, että tällainen energisoiva ympäristö on oppimisen ja verkostoitumisen kannalta erittäin hedelmällinen. Intensiivisen toteutuksen aikana opitaan tehokas, luova tapa kehittää uusi ratkaisu käytännön ongelmaan ja päästään työskentelemään uudenlaisen osaaajien kanssa (esim. terveysalalla työskentelevät YAMK-opiskelijat yritysten pelinkehittäjien

kanssa). Kokeilujen pohjalta Jam-tapahtuman järjestämisen tueksi luotiin menetelmätyökalu ja käsikirja, jotka helpottavat Jamien toteuttamista tulevaisuudessa eri kokoonpanoilla.

Walking interview autenttisena oppimisympäristönä

Tampereen ammattikorkeakoulussassa tarkasteltiin oppimisympäristöjä YAMK-opiskelijoiden, työpaikkojen ja korkeakoulun kohtaamispaikkoina erilaisten oppimisen autenttisuutta korostavien kokeilujen avulla. Yhtenä näistä kokeiluista järjestettiin [”walking interview”](#), jossa tietoa kerättiin palvelutalojen asukkailta, työntekijöiltä ja johdon edustajilta. Haastattelijoina toimivat automaatio- ja hyvinvointiteknologian sekä terveyden edistämisen YAMK-opiskelijat samalla, kun he ulkoilivat haastateltavien kanssa lähiympäristössä. Tavoitteena oli tuottaa tietoa hyvinvointiteknologioiden ja apuvälineiden käytöstä ja niiden kehittämiskohteista aidossa työelämän oppimisympäristössä. Haastatteluja tehdessään opiskelijat tutustuivat ikäihmisiin ja palvelutalojen henkilöstöön näiden toimintaympäristössä. Viemällä oppiminen aitoihin ympäristöihin opiskelijat oppivat hyödyntämään jaettua asiantuntijuutta. Haastattelujen tuloksia tullaan jatkossa käyttämään apuvälineiden kehittämisessä ja myös palvelutalojen johto hyötyi niistä. Kokeilun tuloksena käynnistyi myös ”YAMK-opiskelijat työelämän tutkijoina” -mallin kehittäminen.

Monialainen kestävän kulutuksen ja tuottamisen kehittämisympäristö

Lahden ammattikorkeakoulun YAMK-tutkintojen ympäristökehityksen ja vastuullisuuden teema on hankkeen myötä liitetty kaupungin ja Lappeenrannan teknisen yliopiston edustajien kanssa toimimaan kohti elinvoimaista, vastuullista ja kestävää Lahtea. Uuden profiloinnin ja verkostoitumisen myötä LAMKin YAMK-opiskelijat eri aloilla (muotoilu, tekniikka ja liiketalous) pystyvät vahvistamaan tietoaan ja osaamistaan vastuullisempien työyhteisöjen tulevaisuuden kehittäjinä. Kestävän kuluttamisen ja tuottamisen kehittämisympäristöön liittyvän [”Pudota tonni!”](#) -kampanjan tavoitteena on, että jokainen pudottaa hiilijalanjäljestään 1000 kg vuoden aikana. Kehittämisympäristö sisältää laajan kokonaisuuden houkuttelevan ja elinvoimaisen ympäristökaupunki Lahden kehittämiseksi. Kehittämisympäristössä etsitään uutta kilpailukykyä ja uusia yritystoiminnan edellytyksiä. LAMK ja Lahden seutu haluavat olla edelläkävijöitä resurssiviisaiden ratkaisujen käytännön toteuttajana ympäristöteknologian tutkimus- ja opetustoiminnassa.

Lopuksi

[Työpaketissa kehitetyt oppimisympäristöt](#) edistävät TKI-toimintaa integroimalla alueen työelämän tiiviisti mukaan koulutukseen sekä purkamalla rajoja eri koulutusalojen välillä. Uudenlaiset ympäristöt mahdollistavat yhteisöllisen korkeakouluoppimisen: yhdessä alueelta nousevia haasteita tutkimalla ja kehittämällä kaikkien osallisten TKI-osaaminen vahvistuu. Opettajan rooli muuttuu tiedon jakajasta innovaattoriksi, organisaattoriksi ja yhteistoiminnan mahdollistajaksi. Työelämän edustajan rooli muuttuu toimeksiantajasta ja lopputuloksen arvioijasta aktiiviseksi osallistujaksi koko kehittämisprosessiin. Myös opiskelijan rooli muuttuu: jakamalla ja kehittämällä asiantuntijuuttaan uudella tavalla verkostoissa opiskelijasta tulee tasavertainen uuden tiedon luoja ja verkostojen rakentaja. Kokemukset tässä esitellyistä oppimisympäristöistä ovat olleet kannustavia ja ympäristöt jatkavat eloaan hankkeen päätyttyäkin. Haasteena on näiden levittäminen yhä laajempaan käyttöön ammattikorkeakoulujen sisällä ja niiden välillä, mikä vaatii yhä isomman joukon YAMK- ja TKI-toimijoita innostamista uudella ajattelulla.